

# OBSAH

## ÚVOD 6

## ČÁST 1 – DEFINICE A SYMPTOMY 8

Je váš pes hyperaktivní?	9
Typické příznaky živějších/hyperaktivních psů	11
Následné problémy	15
Různé pojmy pro totéž: hyperaktivita, hyperkinéza nebo ADHD?	16

## ČÁST 2 – PŘÍČINY 19

<b>Vnitřní procesy: tak fungují hyperaktivní psi</b>	20
Je snad všechno stres?!	20
Spočívá chyba v hlavě psa?	22

<b>Příčiny v životě psa: Důvod není nikdy jen jeden!</b>	27
<b>Dispozice</b>	28
Existují hyperaktivní plemena?	29
<b>Podmínky růstu a dospívání</b>	31
Předporodní příčiny	31
Raná výchova	31
Velké dobrodružství – přechod do nového domova	35
Teenager na čtyřech tlapkách: Jsou všichni hyperaktivní?	36

<b>Životní podmínky a výchova</b>	40
Tělesná onemocnění: Může pomoci veterinář	40
Hyperaktivitu vyvolávají životní okolnosti	41
Přehled příčin hyperaktivity	50





## ČÁST 3 – TERAPIE PŘI HYPERAKTIVITĚ

51

<b>Je vůbec možné vyléčení?</b>	52
<b>Cíle terapie</b>	53
<b>Veterinární vyšetření</b>	53
<b>Správné znalosti: Nejdřív se učí člověk!</b>	53
<b>Nevhodná opatření</b>	56
<b>Koktejl opatření</b>	57
<b>Koktejl opatření: Tady jsou přísady</b>	58
<b>Trénink přežití: Jak přestát všední den s hyperaktivními psy</b>	59
<b>Krok 1: Seznam</b>	59
<b>Krok 2: Management</b>	61
<b>Krok 3: Nácvik obtížných situací</b>	64
<b>Stresový management</b>	66
<b>Plnění typických psích potřeb</b>	66
Bezpečí	68
Klid/spánek	68
Duševní a tělesné zaměstnání	69
Sociální kontakty	70
<b>Senzorická dieta</b>	70
<b>Uvolnění</b>	72
Spánek a sny	72
Kontaktní ležení	72
Žvýkání	72
<b>Opatření pro okamžité zredukování vzrušení</b>	73
Žrádlo	73
Zachraňte svého psa!	73
Vyhledání bezpečného místa	73
Naučené uvolňovací techniky	73

<b>Důležité nástroje</b>	<b>74</b>
<b>Základní pokyny pro používání nástrojů</b>	<b>74</b>
Silné vjemy: Efekt bodnutí komárem	74
Srozumitelnost uklidňuje!	74
Ke srozumitelnosti přispívají markery	75
Ke srozumitelnosti přispívá důslednost	75
Seznam odměn: Je třeba vědět, co účinkuje	76
<b>Bedna s nástroji</b>	<b>76</b>
Podpora klidu	76
Uvolnění se dá nacvičit!	77
„Terapie mazlením“: Dotyky a masáže	84
Uvědomělá práce s tělem	86
Výcvik, výcvik, výcvik – ale jak?	89
Integrovaná poslušnost aneb „Psi potřebují pravidla“	90
Fokusová cvičení	92
Jiná zaměstnání: Běhat, běhat, běhat	97
Desenzibilizace neboli „socializace“ pro dospělé	98
Výcvik na zvýšení tolerance vůči frustraci	100
Zlepšování kontroly impulzů	101
<b>Jak se z „koktejlu“ stane výcvikový plán</b>	<b>103</b>

## PŘÍLOHY

104

<b>Příloha A – Příklady náročných situací a podněty k jejich řešení</b>	<b>104</b>
<b>Příloha B – Užitečné signály a povely pro hyperaktivní psy</b>	<b>130</b>
<b>Příloha C – Hyperaktivní pes při výcviku</b>	<b>152</b>
<b>Příloha D – Výživa a léky</b>	<b>162</b>
<b>Příloha E – Prevence při výcviku a ve školce pro štěňata</b>	<b>165</b>
<b>Příloha F – Zdroje a doporučená literatura</b>	<b>169</b>



# ÚVOD



## ÚVOD

Znáte ty psy, kteří nenapravitelně tahají na vodítku? Kteří na každého vyskakují? Kteří doma „tancují po nábytku“? Kteří koušou a rvou za vodítko – nebo i za páníčkův rukáv? Kteří vyrušují na cvičišti, protože hrabou, ňafají, zničí každou hračku? Určitě jste si už taky říkali: To je ale špatně vychovaný pes! Kdyby byl můj, tak...

...bych ho naučil, jak se má chovat,

...bych to nestrpěl,

...bych mu zajistil dostatek pohybu,

...bych si pořídil jiného psa!

Majitelé a cvičitelé těchto psů ale vědí, že to není zdaleka tak jednoduché. Zpravidla už vyzkoušeli spoustu věcí, ale nic doopravdy nepomohlo. Když jsem hledala vysvětlení a řešení pro tyto psy, narazila jsem na spoustu informací, které pomáhají pochopit „hyperaktivní“ psy a zacházet s nimi. Užitečné informace jsem našla u svých kolegů, na přednáškách, v kynologické literatuře a zvláště pak v knihách o lidském chování.

O hyperaktivitě dětí i dospělých dnes hovoří každý. Diskutuje se o nejrůznějších příčinách i o podávání léků, které jedni usilovně vyžadují a jiní naopak zatracují. U lidí se mluví o ADHD: hyperaktivitě s poruchou pozornosti nebo hyperkinetické poruše. Tento pojem je definován velmi přesně. Léčba poruch chování u psů stojí teprve na začátku. Očividně se však setkává se stále větším zájmem! Jsem velmi zvědavá, jaké další znalosti přibudou v příštích letech!

Není ovšem možné přenášet je přímo z člověka na psa! Psi jsou jiní tvorové s jinými

potřebami a jinými projevy chování. Jejich živost je zčásti žádoucí a ovlivňovaná šlechtěním. Na své psy se díváme zcela jinak než na děti nebo lidi a i jejich chování posuzujeme jinak. Klademe na ně velmi rozdílné požadavky: v jedné situaci od nich očekáváme velký pohybový výkon a v jiné absolutní klid, v jednom okamžiku rychlou reakci na sebemenší vjemy a v následujícím „neviditelnost“, když si chceme užít pár nerušených hodin. Jedna skupina majitelů podporuje živost, vysokou míru „pracovní připravenosti“ a očekává určitou vznětlivost – jiní by chtěli trpělivého průvodce, který ať laskavě neprojevuje žádné rušivé a nápadné způsoby chování. To ovšem značně ztěžuje posouzení: Je pes hyperaktivní nebo ne? Trpí snad dokonce ADHD?

Probíhá intenzivní diskuze o různých pojmech a jejich použití u psů. Podrobně se tím



zabývám na konci první části. Stručně řečeno mi připadalo nejhodnější navázat definici výrazu „hyperaktivní“ na chování psa – tedy na jeho symptomy. Je obzvlášť živý? A co je ještě důležitější: trpí jeho člověk nebo lidé jeho chováním? Pokud se na tyto otázky dá odpovědět „ano“, pak jsou zbytečné teoretické diskuze o chemii mozku – pak je prostě třeba zajistit pomoc! Ani zdoluhavé hledání příčin ještě v tomto okamžiku – tedy při stanovování diagnózy „hyperaktivita“ – nemá smysl. Při pečlivém hledání totiž často najdeme celou řadu příčin a ovlivňujících faktorů (a mnohé další ani nenajdeme).

Tato kniha má nabídnout pomoc terapeutům, cvičitelům a majitelům takovýchto psů. Umožní vám pochopení pro tohoto zvláštního psa a navíc poskytne podněty k přístupu k němu i celou řadu opatření pro terapii! Text se z velké části opírá o mé každodenní pozorování z behaviorální psychoterapie psů. Často ovšem využívám i poznatků jiných odborníků. Moje nejdůležitější zdroje jsou uvedeny v příloze!







DEFINICE  
A SYMPTOMY

# ČÁST 1 – DEFINICE A SYMPTOMY

## JE VÁŠ PES HYPERAKTIVNÍ?

**„Být hyperaktivní“ znamená, že je pes aktivnější než „normální“ pes svého věku a/nebo svého plemene.**

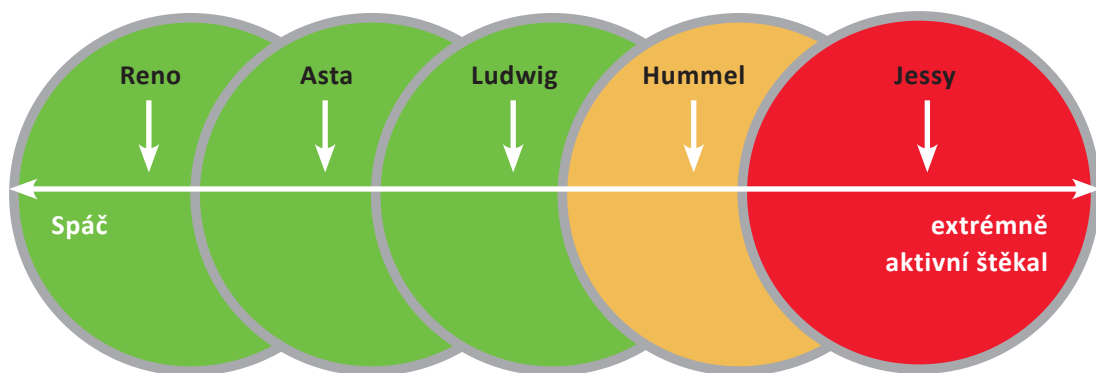
### Je každý živější pes hyperaktivní?

Máte doma živějšího psa? Nelekejte se! To ještě automaticky neznamená, že by měl poruchu chování nebo byl „chorobně hyperaktivní“!

Představte si řadu nejrůznějších psů jako měřicí pásmo: Úplně vlevo jsou spáči, kteří vyjdou na zahradu jen proto, že se potřebují vyvenčit, a jinak nejraději sedí s páníčkem na pohovce. Úplně vpravo pak jsou psi, kteří neustále projevují nespoutanou aktivitu, skáčou po stolech a lavicích, nejraději se pohybují cvalem a přitom hlasitě ňafají. I v bytě se jen málokdy uklidní a reagují na sebemenší zvuky, které zaslechnou zvenčí. Soužití s těmito psy je pro člověka často jen těžko snesitelné.

Zbytek psů se nachází mezi těmito dvěma extrémy. Tak je tu například:

- Reno, který nejradši spí, jednou až dvakrát denně zajde na procházku a zajímá se o jiné psy a o paničku.
- Asta, která doma ráda spí, ale je také ochotná odvést nějakou práci za pamlsky. Hraní nijak zvlášť ráda nemá. Na procházce je svěží a projevuje zájem o okolí. Jen zřídkakdy běhá vysokým tempem.
- Ludwigovi je dvanáct. Když ho páníček odepne z vodítka, chvíli si vesele pobíhá – ale už ne tak vytrvale jako dřív. Rád přináší míčky, když mu je někdo hází. Doma polehává – ale vždycky tam, kde jsou jeho lidé. Účastní se práce na zahradě a „pomáhá“ při vaření.
- Hummel je kříženec boxera v nejlepších letech. Nebylo úplně jednoduché naučit ho způsobně chodit na vodítku. Jeho lidé musí pečlivě řešit každé setkání s jinými psy, jinak se může stát, že bude Hummel štěkat nebo vyvolá krátkou rvačku. Po každé procházce nadšeně proběhne celým bytem a potřebuje pár minut, aby se zase uklidnil. Když přijde návštěva, chová se



deset minut neklidně a teprve pak je zase schopný se uložit.

- **Jessy má s uklidňováním velké potíže.** Přes den skoro nespí. Místo toho pořád pobíhá nebo si hraje s míčkem. V bytě štěká při každém zvuku, který zaslechne zvenčí. Někdy v noci okusuje pohovku. Procházkou na sídlišti nebo v lese jsou utrpením pro všechny zúčastněné, protože Jessy nepřetržitě tahá na vodítku, hekticky přebíhá zprava doleva a každou chvíli najde něco, na co si musí zaštekát.



Někde na této stupnici aktivity se nachází i váš pes. Možná se podobá Astě? Nebo spíš Hummelovi?

Psi, kteří se dají zařadit na stupnici úplně doprava, jsou hyperaktivní. Každý si hned všimne, že jsou aktivnější než normální psi svého věku nebo svého plemene. Kde najdeme na této stupnici hranici, za níž už jsou všichni psi hyperaktivní? Existují vůbec nějaká přesná měřítka, která by jasně stanovila, že tento konkrétní pes je hyperaktivní?

### Důležitá jsou tato kritéria:

- **Trpí pes?** Nebo se cítí dobře? Dokáže se uklidnit při krmení, pití a spaní? Je schopen navázat pokojný kontakt s jinými psy a lidmi? Projevuje nápadné chování, např. běhání za vlastním ocasem, okusování tlapek, jednotvárné štěkání? Má sklony k onemocněním jako například změnám

na kůži, svědění nebo průjmu? Jsou přítomny jiné známky toho, že žije v nadměrně stresové situaci? Všechna tato kritéria ovlivňují rozhodování, zda pes je nebo není hyperaktivní. Psi, kteří trpí svou vlastní nervozitou, v každém případě potřebují pomoc v podobě cílených opatření.

- **Trpí nadměrnou živostí psa jeho lidé?** Psi jsou individuality a každý má své zvláštnosti. Majitel si na tyto zvláštnosti musí trochu zvyknout a naučit se s nimi žít. Některé nežádoucí způsoby chování se dají omezit nebo odstranit výcvikem zaměřeným na zajištění způsobilosti k běžnému životu, jaký nabízí každé dobré kynologické cvičiště. U velmi aktivních psů se může stát, že člověk narazí na určité hranice stanovené jeho vlastními schopnostmi (např. tělesnou silou, když má psa, který prudce tahá na vodítku) nebo jeho způsobem života (např. malým bytem ve městě). Když trpí člověk, je třeba pomoci jemu i jeho psovi. Při rozhodování, zda je třeba něco podniknout, nelze rozhodně toto kritérium zanedbávat!





Psi, kteří se jako Jessy nacházejí v červené části stupnice, trpí hodně. Proto potřebují pomoc.

Hummel se nachází ve žluté části stupnice. Tady není úplně snadné rozhodnout, jestli trpí. Jeho lidé si na jeho zvláštnosti zvykli. Vynaložili spoustu času a energie na to, aby změnili způsoby chování, které byly nepříjemné, například tahání na vodítku nebo štěkání na návštěvy. I u psů, jako je Hummel, se ovšem opatření proti hyperaktivitě vyplatí! Pomohou totiž zpříjemnit život člověku i psovi.

Psi ze zelené části stupnice jsou úplně normální psi. Pokud se u nich vyskytnou nežádoucí způsoby chování, pak stačí pracovat výlučně s těmito způsoby. Opatření na snížení živosti by tady rozhodně nebyla na místě.

Podívejme se teď na způsoby chování hyperaktivních psů podrobněji. Mohou vykazovat i několik těchto symptomů:

## TYPICKÉ PŘÍZNAKY ŽIVĚJŠÍCH/HYPERAKTIVNÍCH PSŮ

### Chování vůči lidem

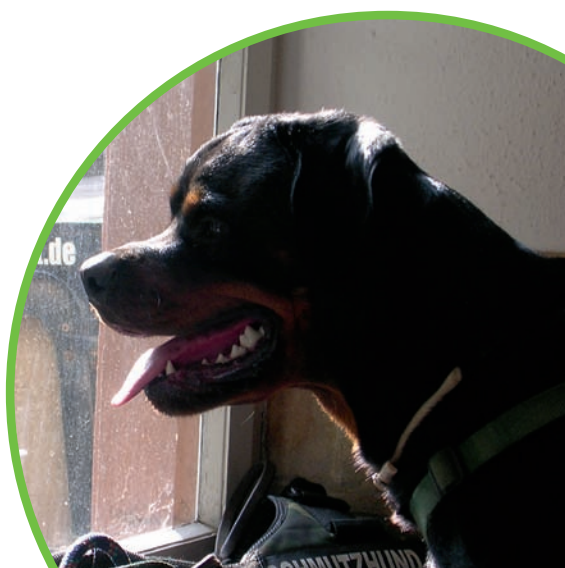
- Často a vytrvale vyžadují pozornost nejrůznějšími způsoby jako kňučením, štěkáním nebo šfoucháním. Někdy si osvojí i jiné způsoby chování, jako např. ničení předmětů nebo vyskakování na pohovku či křesla, protože zjistí, že jsou to úspěšné „poutače pozornosti“.
- Při vítání lidí se někdy chovají velmi divoce: vyskakují, koušou do oblečení, štěkají, kňučí, pobíhají, nedají se uklidnit... Toto chování trvá déle než pár minut.



- Mohou mít problémy, když mají zůstat o samotě.

### Chování způsobené velkou dráždivostí

- Tito psi si doma neustále hledají nějakou činnost, každou chvíli něco vzbudí jejich zájem a zvuky zvenčí u nich vyvolávají pobíhání a/nebo štěkání.
- Někteří projevují jakousi zvýšenou bdělost: přímo čekají na sebemenší událost nebo ji dokonce vyhledávají třeba tím, že se dívají z okna. Někteří z nich se zdržují na místech, odkud je dobrý rozhled, v očekávání dvounohých nebo čtyřnohých kolemjdoucích nebo jiných stimulujících podnětů. Přitom tam jen tak klidně neleží v očekávání další události, nýbrž jsou viditelně rozrušení.



*Navolno dokáže mnoho hyperaktivních psů běhat až do úplného vyčerpání.*

- Obzvláště výrazně reagují na vše neznámé (návštěvy, cizí psy, nové předměty...).
- Na procházkách reagují na nejrůznější podněty. Chtěli se rozběhnout za poletujícím ptákem, ale vtom je poleká hlučný motor auta a pak si hned zase najdou nějaký zajímavý pach... Rozhlížejí se sem a tam, pobíhají, tahají na vodítku a jsou celkově rozrušení.
- Jejich touha po objevování je přímo nenasytaná.
- Někteří by nejradši vzali všechno do tlamy a případně to rovnou spolkli.
- Mají sklony k nežádoucímu loveckému chování a problémům při setkávání (výpady dopředu, štěkání...).
- V autě reagují neklidem a štěkáním na živé tvory nebo neobyčejné předměty, kolem kterých projíždějí.



### **Vytrvalá aktivita**

- Často bývají neklidní (pobíhají, skáčou přes nábytek, pořád by si hráli, hrabou, štěkají).
- Jen těžko se uklidní. Uklidnit se jim trvá dlouho – a pak dlouho nevydrží. Někteří tito psi málo spí.
- Jejich činnost někdy působí tékavě a nepřesně: když hledají pamlsky, dělají rychlými pohyby, ale pořádně se nedívají, vrážejí do nábytku, zakopávají, několikrát proběhnou kolem...

### **Chybějící kontrola impulzů: nespoutané reakce**

- Jejich pohyby jsou prudké a rychlé.
- Nepřiměřeně reagují na podněty. To platí jak na jejich pohybové reakce,
- tak i na silné projevy pocitů: vypadají, jako by neobvykle intenzivně prožívali radost, hravost, ale i strach nebo zlost. V důsledku toho v nich mohou například přicházející návštěvy vyvolat víc než jen krátký neklid a vítací chování, ale i kňučení, vyskakování, štěkání, chňapání po rukávech a podobně.



*Někteří psi chtějí brát všechno do tlamy.*

## Chybějící tolerance vůči frustraci

- Tito psi rychle podléhají frustraci. Přejde jim například zatěžko počkat na pamlsk, který už jejich člověk drží v ruce, nebo zůstat sedět v autě, když už jsou otevřené dveře. I frustrace při učení chůze na vodítku vyvolává rostoucí rozrušení: když pes zatáhne, člověk se zastaví – to psa frustruje, takže začne vzrušeně vyskakovat a tahá na vodítku ještě víc.
- Když tyto psy někdo pevně drží, může to u nich vyvolat usilovný odpor.
- Reagují na sebemenší konflikty, které by jiní psi klidně přehlédli (například zakopnutí nebo vykročení člověka směrem k nim nebo nechtěný náznak hrozby od jiných psů nebo lidí). Frustrace a konflikty u nich vždycky hned vyvolají aktivitu. Pak mohou projevovat nejrůznější chování včetně agresivity nebo ničení předmětů.

## Potíže se soustředěním a učením

- Při výcviku dokážou tito psi jen velmi krátce zaměřit pozornost na jedno místo. Všechna cvičení se podaří jen jednou nebo dvakrát. Cvičení na vytrvalost (například „zůstaň“) se zdají přímo nemožná.
- Jejich majitelé nemohou najít prostředí, které by bylo tak chudé na rušivé vlivy a lákadla, že by se jevilo jako vhodné místo pro jejich výcvik.
  - Někteří psi si jen těžko pamatují, co se naučili. Už následující den se zdá, jako by zapomněli všechno, co se naučili den předtím.
  - Může se však stát, že se takový pes velmi silně a vytrvale soustředí na to, co ho zajímá (hrabání



a hledání myši, prohledávání terénu při hledání hračky apod.). Takové nadměrné soustředění se pak někdy dá naopak jen těžko přerušit.

### Navíc:

- Všechny tyto nežádoucí způsoby chování vypadají nezměnitelně: napominání, korigování, pevné držení ani alternativní chování nefunguje anebo působí pouze přechodně a tresty jen vyvolávají zvýšenou aktivitu.
- Druh symptomů napovídá na příčinu! Některý pes vykazuje jen několik popsaných znaků a jiné ne. To je důležité znamení toho, jak dané chování vzniklo, nebo toho, že pes má zcela určité potřeby, které nejsou uspokojovány. Přesnější informace k tomu se dozvíte v *Části 2 – Příčiny* na s. 19.
- Abyste o psovi nashromáždili co nejvíc informací, je užitečné požádat o zhodnocení i jiné lidi, kteří s ním přijdou do styku: cvičitele nebo cvičitelku, veterináře, předchozího majitele nebo chovatele. K získání informací přispěje i vedení deníku, do kterého se zaznamenávají hyperaktivní symptomy s předpokládanou příčinou, okamžikem vzniku a trváním.





### Hyperaktivní nebo ne?

Diagnózu „hyperaktivita“ je nyní možno stanovit takto: Psi, kteří mají jen jednotlivé příznaky, vykazují hyperaktivní symptomy – ovšem nejsou hyperaktivní. Teprve když je přítomno několik příznaků a trpí pes i majitel, je možno stanovit diagnózu „hyperaktivita“.

### Stále hyperaktivní?

Jsou psi, kteří jsou doma klidní a uvolnění – a nadměrnou aktivitu projevují pouze venku na procházce nebo pouze za zcela určitých okolností. Měli by být i tito psi označeni za hyperaktivní? Zcela určitě se nenacházejí úplně vpravo, hluboko v červené části naší stupnice. Mírně hyperaktivní psi, kteří jakž takž zvládají svůj život, se doma dokážou často dostatečně uvolnit. V dobře známém prostředí se naučili nevšímá si nedůležitých věcí. Jako majitel takového psa byste měli mít z této schopnosti radost! Je však docela dobře možné, že mimo toto dobře známé prostředí pes vykazuje své symptomy v celé šíři.

### Info:

*Psi, kteří projevují extrémní reakce jen za zcela určitých podmínek (např. pouze když vstoupí do hry míček, nebo při setkání s jinými psy), nejsou hyperaktivní. Jednoduše se naučili v určitých situacích reagovat výrazněji – a v mnoha případech se to mohou zase odnaučit.*

### Tip:

*Pokud s hyperaktivními psy přijdete do styku jako cvičitel nebo behaviorální terapeut, snažte se zjistit, zda se zvláštnosti psa měnily během doby!*

### Změny v průběhu života

Když některé obzvlášť živé štěně dosáhne fáze dospívání (od nástupu pohlavní zralosti do dosažení dospělosti, toto období může trvat dva roky i déle), mohou se jeho vlastnosti podstatně zhoršit.

Když pak konečně dospěje, tak se mnohdy zase zklidní a s každým dalším rokem života je čím dál vyrovnanější. U hyperaktivních psů tomu tak ale nemusí být vždycky. Určité schopnosti (např. uvedená kontrola impulzů) se nevynoří jen tak z ničeho nic – pes se je musí naučit. Proto se může stát, že se z obtížně zvladatelného mladého psa stane ještě obtížněji zvladatelný dospělý: tělesně je silnější a chování už má pevně vštípené.



*S přibývajícím věkem se většina psů zklidní.*

## NÁSLEDNÉ PROBLÉMY

Živější nebo hyperaktivní psi velmi často vykazují i další nápadné znaky, které se odvíjejí od výše uvedených způsobů chování:

### Naučený strach

Kvůli svému zvláštnímu chování se hyperaktivní psi dostávají do konfliktu se svými lidmi. Pro majitele je například velmi frustrující, když pes prostě „nechápe“, jak má chodit na vodítku, už proto, že z toho člověka bolí paže a záda. Kvůli velkému neklidu psa postupně ztrácí přátele, kteří přestanou chodit na návštěvu. Jiní majitelé psů se mu vysmívají. Prší na něj nevyžádané rady a neurčité narážky jako: „Ve vašem vztahu není něco v pořádku!“, nebo „Ty prostě nejsi správný vůdce smečky!“ Cvičitelé na cvičišti si s ním nevědí rady a dělají mu výčitky („Když neumíš být důsledný, tak tohle není pes pro tebe!“). Majitel časem začne zkoušet i ty nejpodivnější rady, ale nic doopravdy nepomáhá. To všechno v něm vyvolává frustraci a zlost, kterou časem pocítí i pes. Majiteli jednoho dne ujede ruka. Bez přemýšlení škube za vodítko – nebo psa seřve a ten se začne bát. Některým psům stačí, když vycítí zlost svého člověka z pachu a řeči těla. Vypěstují si strach z určitých pohybů svých lidí, z určitých míst, z vodítka, jiných psů nebo určitých situací. Tento strach u nich vyvolá ještě větší aktivaci. Začnou se chovat ještě ostražitěji, reagovat ještě rychleji a divočeji. Strach se kromě toho samozřejmě projevuje chováním jako uhýbáním, vyhybavostí, útekem nebo agresivitou. I toto chování mohou hyperaktivní psi projevovat velmi intenzivně.

*Tento pes cítí na příliš krátkém vodítku tah na obojku, a proto má strach.*



V některých případech u nich trvalé tvrdé výchovné pokusy vyvolají stav podobný depresi. Leckterý majitel je možná spokojený, protože pes je konečně klidný! Dobrý pozorovatel ale pozná jeho apatičnost, absenci vlastní iniciativy a zredukované výrazové chování.

### Problémy sociálního chování

Živé nespoutané chování způsobuje nejen konflikty s lidmi. Odmítavě reagují i jiní psi, například hrozivým vrčením, ceněním zubů nebo chňapáním. Hyperaktivní pes tak často získá zkušenost, že jiní psi jsou nepřijemní a že ze setkání mohou vzniknout rvačky, ve kterých může utřítit i kousnutí.





*I když protějšek nechce: hyperaktivní psi své výzvy ke hře jen tak snadno nevzdávají.*

## Shrnutí:

- 1 Hyperaktivní jsou psi, kteří reagují na drobné spouštěče silněji než jiní psi. Častěji, prudčeji a vytrvaleji projevují aktivitu. Často prožívají silné emoce. Za měřítko poslouží srovnání s jinými psy téhož plemene a téže věkové skupiny.
- 2 Psy, jejichž živé chování je typické pro určitý věk nebo plemeno, je možno léčit stejně jako hyperaktivní psy, pokud jejich chováním trpí jejich lidé.

## RŮZNÉ POJMY PRO TOTÉŽ: HYPERAKTIVITA, HYPERKINÉZA NEBO ADHD?

Typický příklad nespoutaného chování vůči jiným psům můžeme vidět při hře: hyperaktivní pes se na svého čtyřnohého kolegu vrhá tak nadšeně, že ze samého vzrušení přehlédne jeho stop-signály. Až příliš si užívá hry. Pokud toto chování nepřeruší majitel, používá pes jiné psy jako „sparring partnery“ k odreagování.

V obou případech je majitel nucen mít psa na vodítku. Což psa samozřejmě frustruje – a z této frustrace se může vyvinout agresivita vůči druhému psovi!

### Další problémy s agresivitou

Pokud pes těžko snáší frustraci, může protestovat nebo se bránit, když nedostane to, co chce. Když prožívá obzvlášť intenzivně emoce, tak to platí i pro zlost nebo strach. Chování, které je výsledkem takových silných emocí, bývá velmi výrazné.

Všichni, kteří čtou kromě německé odborné kynologické literatury i anglické knihy a knihy o medicíně člověka, si asi všimli, že pojem „hyperaktivita“ nepoužívají všichni autoři stejně a že navíc souběžně existují i jiné pojmy. Světoví odborníci se zjevně neshodnou v tom, který název je možné používat pro který stav. Podrobné pojednání této problematiky předkládá N. Dodman ve své knize „Dogs Behaving Badly“ (vyšla v roce 2000). Píše:

### „Konečné slovo o hyperaktivitě psů ještě nepadlo.“

Na pomoc čtenáři v boji s „džunglí“ odborné terminologie shrnuji v následujících odstavcích aktuální informace k těmto třem pojmům:

**Maria Hense**

## **HYPERAKTIVNÍ PES**

Z německého originálu *Der hyperaktive Hund*, vydaného

nakladatelstvím animal learn Verlag,

přeložila Jana Dušková

Fotografie Annette Gevatterová, André Huttenberger,

Andreas Wille, iStockphoto, fotolia, photocase

Grafická úprava Annette Gevatterová

Sazba Matěj Barták

Redakce Patricia Tošnerová

Vydal Pavel Jeřábek – Nakladatelství PLOT, Bělohorská 2,

169 00 Praha 6, [www.plotknihy.cz](http://www.plotknihy.cz), jako svou 316. publikaci

Tisk Těšínské papírny, s.r.o., 2017

Vydání první, Praha 2017

**ISBN 978-80-7428-309-3**